

№ 1-кп/756/849/23) / Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/114090986>

5. Вирок Амур-Нижньодніпровського районного суду м. Дніпропетровська (справа № 199/50/19; провадження № 1-кп/199/173/19) / Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/79089919>

6. Постанова Верховного Суду від 22 березня 2018 р. у справі № 759/7784/15-к. URL: <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/73029783>

7. Вирок Первомайського міськрайонного суду Миколаївської обл. (справа № 484/4319/23; провадження № 1-кп/484/348/23) / Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/114044961>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-453-5-3>

ANALYSIS OF THE PRACTICE OF REGULATING ARMS TRAFFICKING IN UKRAINE

АНАЛІЗ ПРАКТИКИ ВРЕГУЛЮВАННЯ ОБІГУ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ

Babikov O. P.

*PhD in Law, Professor
at the Department of Criminal Law
and Process of the Faculty of Law,
National Aviation University, executive
partner at LC "DEFENSORES"*

Бабіков О. П.

*кандидат юридичних наук,
професор кафедри кримінального
права та процесу
Юридичного факультету
Національного авіаційного
університету, керуючий партнер
АО «DEFENSORES»*

Зброя – пристрої, прилади і предмети, спеціально виготовлені, конструктивно призначені і технічно придатні для ураження живої або іншої цілі і які не мають іншого виробничого чи господарсько-побутового призначення.

Право на носіння і перевезення зброї та бойових припасів мають власники або користувачі зброї, які отримали і мають при собі дозвіл органів внутрішніх справ на зброю або ліцензію на здійснення діяльності, пов'язаної з обігом зброї чи дозвіл на придбання, довіз або вивіз зброї.

Правила носіння службово-штатної зброї встановлюються Кабінетом Міністрів України або уповноваженим ним органом.

Правила здійснення перевезень відомчої зброї визначаються Міністерством внутрішніх справ України, а перевезення і носіння зброї військовослужбовцями Збройних сил України та інших військових формувань – нормативними актами Кабінету Міністрів України.

З 24 лютого 2022 року відповідно до Закону України "Про правовий режим воєнного стану" в Україні введено режим воєнного стану!

Відповідно до наказу Міністерства внутрішніх справ України від 18 березня 2022 року № 195 "Про продовження строку дії дозволів у сфері обігу зброї, пристроїв та вибухових матеріалів під час дії воєнного стану в Україні" під час дії воєнного стану в Україні строк дії дозволів, визначених Інструкцією про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів, затвердженою наказом Міністерства внутрішніх справ України від 21 серпня 1998 року № 622, продовжується на період до 10 днів після припинення або скасування дії воєнного стану в Україні.

Продовження строку дії дозволів у сфері обігу зброї, пристроїв та вибухових матеріалів проводиться уповноваженими підрозділами Національної поліції України за зверненням громадян України, уповноважених представники юридичних осіб відповідно до вимог Інструкції.

Зважаючи на події, які відбуваються в Україні ще з 2014 року та особливо останнім часом все частіше з'являється інформація про застосування вогнепальної зброї та боєприпасів під час скоєння різного роду кримінальних правопорушень. Стрілянина на весіллях, розстріл бізнесменів, граната у двір – вже не рідкість. Звичайно виникає питання: чому? Зрозуміло, що зброї у населення побільшало, це об'єктивна реальність. Але питання в іншому, що робиться, для того, що його поменшало на руках. Як змусити його здавати? Проаналізувавши судову статистику можна побачити, що вироків, за якими засуджуються до реального покарання за незаконний обіг зброї та боєприпасів – одиниці, та й то, якщо за спиною ще інші злочини. Практично всі, кого затримують із автоматами, пістолетами, вибухівкою потрапити за ґрати не ризикують взагалі. Це стійка тенденція і мова тут йде не про десяток набойів. Серед переглянутих вироків по всій Україні останнім часом, одиниці із реальним покаранням. Але серед цих

гуманних вироків потрапив на очі вирок, який можна назвати взірцем гуманізму та хрестом на ефективності правоохоронної системи.

І все це відбувається і сьогодні, на фоні війни, в період дії воєнного стану чи навіть незважаючи на нього.

Двох осіб засуджено за те, що організували скупку, подальше постачання та продаж зброї та боєприпасів до Києва. Відправляли поштою під виглядом деталей, попередньо обгорнувши все у фольгу для того, щоб не виявилось при скануванні.

Затримали на постачанні до Києва пістолета CZ зі 130 патронами, а вдома один із співучасників зберігав для подальшого продажу: такий же самозарядний пістолет CZ, пістолет FEG, з глушником, гвинтівку з глушником, пістолет-кулемет УЗД, парабелум з глушником, пістолет з глушником, патронів до них кілька тисяч, реактивні протитанкові гранатомети, тротил і тротиліві шашки, пластид, електродетонатори 10 штук, більше 10 гранат.

Поряд із цим ще були виявлені метамфетамін 16,3 гр. та пристрій для негласного зняття інформації.

Вердикт був суворий: одному 5, другому 4 роки умовно. Від відбування покарання звільнили обох.

Ось така вона справедливість, сувора та невідворотна. Хоча лише на експертизи у цій справі держава витратила понад 80 тисяч гривень, які, і в нас не викликало це здивування, напевно навіть не відшкодовані.

З вирокom у справі можна ознайомитись за посиланням 303/4117/19 #1-кп/303/528/19).

Ще одним прикладом спроби притягнути особу до кримінальної відповідальності за ч. 1 ст. 263 КК України можна вважати справу № 758/12183/19, де ухвалою Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду від 12.02.2024 року залишено в силі виправдувальний вирок Подільського районного суду м. Києва від 21.06.2023 року. Коротко суть відкритого кримінального провадження полягала в наступному. Під час обшуку в іншому кримінальному провадженні у особи вдома було виявлено знайдену іншим членом сім'ї перероблену зі спортивної в травмувальну, зброю, яку вона відразу, перед початком обшуку, віддала правоохоронцям з поясненнями, що зазначена зброя була знайдена напередодні і що цю зброю особа збиралась на наступний день віднести і здати правоохоронцям. Слідство у справі тривало понад 6 років. Результат – виправдувальний вирок у зв'язку з недоведеністю вчинення злочину обвинуваченим.

Отже, незважаючи на кількість подібних ситуацій, які виникають під час та за результатами розслідування кримінальних проваджень, пов'язаних із незаконним обігом зброї, – Закону про зброю в Україні наразі нема, і це звичайно, негативно впливає на процес як притягнення

осіб до кримінальної відповідальності, так і на призначення покарання, в тому числі на нормативне обґрунтування останнього. Віримо, що Закону про зброю бути, він зараз на часі.

Література:

1. Про продовження строку дії дозволів у сфері обігу зброї, пристроїв та вибухових матеріалів під час дії воєнного стану в Україні : Наказ М-ва внутр. справ України від 18.03.2022 р. № 195. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0345-22#Text> (дата звернення: 16.02.2024).

2. Про затвердження Положення про дозвільну систему : Постанова Каб. Міністрів України від 12.10.1992 р. № 576 : станом на 19 трав. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-92-п#Text> (дата звернення: 16.02.2024).

3. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua> (дата звернення: 16.02.2024).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-453-5-4>

FIREARM POSSESSION AS AN ELEMENT OF PERSONAL SECURITY UNDER MARTIAL LAW IN UKRAINE

ВОЛОДІННЯ ВОГНЕПАЛЬНОЮ ЗБРОЄЮ ЯК ЕЛЕМЕНТ ПЕРСОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ЛЮДИНИ В УМОВАХ РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Bohatyrov I. H.

*DSc (Law), Professor,
Honored Worker of Science
and Technology of Ukraine,
Professor at the Department of Law
and Law Enforcement,
Zhytomyr Polytechnic State University*

Богатирьов І. Г.

*доктор юридичних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки
України,
професор кафедри права
та правоохоронної діяльності
Державного
університету «Житомирська
політехніка»*

Саме російсько-українська війна 24 лютого 2022 року показала необхідність кожному громадянину України володіти вогнепальною зброєю з метою персональної безпеки в умовах режиму воєнного стану. І сьогодні у наукових колах, загалом у суспільстві, дана проблема